

L'arxiu del comtat d'Empúries

Sembla ser que Ponç I, comte d'Empúries —per la gràcia de Déu— des del 1040 al 1078, va ser la primera persona que va ordenar els seus documents amb un criteri d'arxiver. D'aquesta manera, i segons Antonio Sánchez, que va ser director de l'arxiu general de la Fundació Casa Ducal de Medinaceli, l'arxiu emporità "es uno de los pioneros de quantos conjuntos arxivísticos se formaron en la península".

A part d'organitzar els seus papers, Ponç I va ser conscient de la importància que tenien les escriptures que documentaven les seves possessions, i els seus pactes, pel que va decidir instal·lar-les ordenadament al castell més ben guardat dels seus dominis: Quermançó.

Aquests dies, tant el castell com l'arxiu són notícia. El castell perquè sembla ser que comença un procés de restauració per iniciativa privada amb —entre d'altres coses— la construcció d'un orgue dalinià de la tramuntana.

I l'arxiu perquè, després d'un llarg periple que el va portar, a l'altra punta d'Espanya, torna, a una de les seves seus, la Cúria de Castelló, encara que sigui en format microfilm. L'arxiu del comtat d'Empúries va passar de Quermançó a l'edifici de la cúria castellonina i d'allà (arran de la decadència feudal, de la fusió de la casa d'Empúries amb d'altres cases d'arreu de la península i de la unificació dels arxius diversos, de problemes bèl·lics i d'altres circumstàncies polítiques i socials) va començar, el segle XVI, un llarg viatge que el portà a Arbeca, Lucena (Andalusia), Falset, Barcelona, Madrid, Sevilla i Toledo on es troba últimament.

Aquest arxiu consta d'11.057 documents, molts dels quals expliquen la història d'aquest petit país al llarg d'una colla de segles i que, al trobar-se tan allunyat, ha presentat fortes dificultats d'estudi.

Ara, amb els microfilms de l'arxiu del comtat d'Empúries, que es posen a disposició d'estudiosos a la mateixa Cúria —restaurada—, on havia estat en altres temps, esperem que aquesta història surti, finalment, de l'ostracisme i ocupi el lloc que li correspon.